

Groap

Sorin Oanță-Marghitu

Arheologii priveau cupa de taluz a excavatorului cum dezvelea treptat groapa care avea ceva străin în imensitatea ei și în forma perfect rotundă imprimată în argila galbenă. Era un copac exotic în peisajul pictat pe fundalul galben al arhivei trecutului, un baobab crescut stingher în mijlocul plopilor și sălciilor și teilor în care se cățarau muncitorii pentru a culege flori. În vecinătatea bordeielor și gropilor medievale, groapa părea o încordare tehnologică, așa cum ciocanele din atelierele fabricilor erau încordările păcii de lemn răspândită de sunetele dulgherului. Priveau cercul imens, ca o urmă de navă extraterestră aterizată dintr-un film prost, și umplutura nu mai avea culoare, nici consistență sau grad de saturare. Groapa arăta ca un zgomot alb produs de sute de table în prăbușire.

Muncitorii și-au părăsit în fugă complexele arheologice în care lucrau, s-au strâns pe marginea gropii și așteptau cu speranță ca din hăul căscat să se ivească o comoară. Cupa se adâncea în carnea gropii și depunea hălci pe mal. Ca găinile, muncitorii culegeau nestemate industriale din mușuroaiile de pământ. Nea Mihai, ardeleanul călător pe traseele de muncă ale comunismului, de-a lungul firelor și șirurilor de stâlpi de electricitate pe care i-a plantat prin țară, priponit acum de soție în bărăganul ars de soare, dicta arheologului care nota în jurnal: bolțar, tablă, șpan, porțelan, staniol, capac de borcan, fire conductoare, borcan de iaurt, textolit, robinet

de trecere, PVC, șamotă, cornier. Alții au început să separe piesele în grămezi. De-abia ne iese de-o bere, spuneau dezamăgiți. Muncitorii mai în vârstă – care în fiecare zi săpau gropi, bordeie și cuptoare ruinate cu secole în urmă, care puneau indiferenți cioburile și oasele trecutului în pungi – priveau acum flămânzi cupa excavatorului, pipăiau și mângâiau relicvele industriei și comunismului, își strigau bucuria recunoașterii numelor ciudate de obiecte, și o veselie tinerească a cuprins șantierul.

Priveau cupa excavatorului cum aduce la suprafață, odată cu obiectele, și tinerețea lor eșuată de mult, și păreau copii care ascultă povestea liniștitoare spusă la culcare de părinți, bunici sau frați mai mari.

Sorin Oanță-Marghitu, Groap , *archaeology.ro*, 2018
http://archaeology.ro/Pdf/arheo_literatura/2018_SOM_Groapa.pdf